Kniha: Kulička

Předmět: ČJ – rozbory děl

Přidal(a): Monika, UnsupportiveSupport+

Henry-René-Albert Guy de Maupassant

- Narodil se 5. srpna 1850 ve Francii, zemřel 6. července 1893 v Paříži.
- Francouzský spisovatel, představitel literárního realismu a naturalismu.
- Pseudonym: Joseph Prunier.
- Pocházel ze zámožné rodiny, ale vyrůstal mezi venkovany a rybáři.
- Účastnil se prusko-francouzské války.
- Přítel Gustava Flauberta, který ho ovlivnil.
- Trpěl syfilidou, což vedlo k depresím a pokusu o sebevraždu.
- Napsal přes 300 novel a povídek, 6 románů, přes 200 novinových článků a 3 cestopisy.
- Pracoval jako námořnický úředník a redaktor v Le Figaro a Le Gaulois.
- Literární tvorba pouze mezi lety 1880-1890.

Další díla:

- **Miláček** (1885): Román o mladém novináři, který využívá ženy k budování kariéry.
- **Povídky:** Horla, Slečna Fifi
- **Romány:** Petr a Jan, Naše srdce, Silná jako smrt

Literárně-historický kontext

Zařazení do období:

- 2. polovina 19. století.
- Realismus a naturalismus: přesný, vědecky objektivní záznam skutečnosti, pesimismus, surovost, zaměření na lidskou spodinu a drastické scény.
- Rozvoj přírodních věd (Darwin, Purkyně); rozvoj průmyslu (dovršování průmyslové revoluce) (Evropa, USA, železnice, ocel).
- Rozumové poznání se začalo stavět nad fantazii a citovost.

Rysy literárního realismu:

- Průměrný, typický člověk.
- Autor nevstupuje do děje, objektivita.
- Člověk jako produkt vlivů dědičnosti, prostředí a výuky.
- Romány, povídky, drama, fejetony, publicistika.
- Naturalismus jako extrém realismu, nevyhýbá se ničemu.

Rozbor díla: Kulička

Základní charakteristika:

- **Literární druh:** Epika
- **Literární žánr:** Povídka
- **Datum vydání:** 1880

Téma a motivy:

- **Téma:** Lidé z nižších společenských vrstev (prostitutka) mohou morálně převýšit bohatší lidi z vyšších společenských kruhů. Kritika proměnlivosti chování lidí, využívání druhých, obětavost.
- **Motivy:** Prusko-francouzská válka, prostitutka, morálka, vydírání, kritika, společenské rozdíly, změna morálních hodnot, dostavník, hostinec, politická situace.

Kompozice:

- Povídka, dělena na odstavce.
- Popisný úvod: situace ve válkou zpustošené Francii.
- Chronologické vyprávění děje, který se odehrává během několika dnů.
- Uzavřený závěr: Kulička odsoudí osazenstvo dostavníku.

Jazyk a styl:

- Slohový postup vyprávěcí a popisný.
- Er-forma, minulý čas.
- Satira, hovorová řeč, nářečí, častá přirovnání, kritika, objektivita.
- Realistický pohled na dobu.
- Spisovný, poměrně moderní jazyk s častými přirovnáními a detailními popisy. Občasné archaické výrazy, odborné výrazy v souvislosti s politickou situací a válkou.
- Hovorové výrazy: kecat, páprda, flákač.
- Neutrální výrazy: prapor, podlehnout, zablýskla, únava.
- Knižní výrazy: rozedrané, cizák, krčma, hostinský.
- Zastaralé výrazy: zasmušilí, plédů, hostinec, voženíček.

Jazykové prostředky:

- Metonymie: „ověšeni zbraněmi“
- Personifikace: „řeka pohřbívala“
- Přirovnání: „vypadali jako otylí faráři“
- Metafora: „kulička sádla“
- Epiteton: „štědrá kulička“
- Hyperbola: „zmrzlí až na kost“
- Inverze: „chvílemi cinkot ustával“
- Personifikace: „mlčenlivé město“

Časoprostor:

- Francie, cesta z Rouenu do Le Havre, po prusko-francouzské válce, konec 19. století.

Postavy:

- **Alžběta Roussetová (Kulička):** Baculatá prostitutka, hrdá vlastenka, bonapartistka, hodná.
- **Pan Loiseau:** Majitel obchodu s vínem, podvodník, šprýmař.
- **Paní Loiseauová:** Statná, rázná, vnášela řád do obchodu.
- **Pan Carré-Lamadon:** Vážený člověk, majitel tří přádelen, člen městské rady.
- **Paní Carré-Lamadonová:** Mladší, drobná, hezká.
- **Hrabě Hubert de Bréville:** Šlechtic, člen krajské rady, bohatý.
- **Hraběnka de Bréville:** Společenská, bohatá.
- **Jeptišky:** Stará s jizvami od neštovic, mladá a křehká.
- **Cornudet:** Demokrat, alkoholik, dobrosrdečný.
- **Follenvie:** Majitel hostince, tlustý.
- **Důstojník (Prušák):** Pruský důstojník, nadutý, povýšený.

Obsah díla:

Děj se odehrává ve Francii po prusko-francouzské válce, kdy byla Francie poražena. Po celé Francii se potulují zbytky německých vojsk a ničí vše, co jim přijde do cesty. Jednoho mrazivého zimního rána se tři bohaté a vážené manželské páry setkávají v dostavníku do Le Havre, aby se vyhnuly nebezpečí, které tvoří Němci. Na cestě s nimi jdou také dvě jeptišky, demokrat Cornudet a prostitutka Kulička, kterou bohaté paničky opovrhují. Po cestě kočár zapadne ve sněhu a cesta se neustále prodlužuje. Všichni jsou hladoví, ale po cestě nemohou narazit na žádný hostinec. Kulička vytáhne koš plný jídla a začne jíst. Všichni na ni závistivě koukají, protože oni nemají ani kousek jídla, tak se s nimi Kulička podělí. Večer je zastaví skupina pruských vojáků, tudíž všichni musí strávit noc v nějakém hostinci, kde je ubytován i německý důstojník, který si ještě ten večer vyžádá Kuličku, ale Kulička ho odmítne. Ráno jim důstojník zakáže odjet, takže všichni nadále zůstávají v hostinci. Večer se situace opakuje, důstojník si vyžádá Kuličku a ta ho zase odmítne. Ráno je opět zakázán odjezd. Po několika dnech se situace vyhrotí, cestující se chtějí dostat do Le Havru, a nakonec se jim pod velkým nátlakem podaří Kuličku přemluvit, aby splnila důstojníkovu podmínku. Následující ráno jsou koně zapřaženi a odjezd je povolen. Po cestě si všichni vytáhnou své jídlo a začnou jíst, jenom

Kulička si své jídlo zapomněla v hostinci. Nikdo se s ní nechce rozdělit. Všichni Kuličkou opovrhují, protože je jen prostitutka. Příběh končí tím, že Kulička začne brečet.

Vlastní názor:

Toto dílo bylo zajímavé v tom, že se ukázalo, jak se lidi dokážou chovat k ostatním hnusně, jen kvůli jejich povolání. Jinak bylo dílo zajímavé, byla jsem ráda, že bylo málo obsáhlé. Autor skvěle vystihl, jak malé rozhodnutí může mít velký dopad na život člověka.

Ukázka

Jednoho mrazivého zimního rána se tři bohaté a vážené manželské páry setkávají v dostavníku do Le Havre, aby se vyhnuli nebezpečí, které tvoří Němci. Na cestě s nimi jdou také dvě jeptišky, demokrat Conrnudet a prostitutka Kulička, kterou bohaté paničky opovrhují. Po cestě kočár zapadne ve sněhu a cesta se neustále prodlužuje. Všichni jsou hladoví, ale po cestě nemůžou narazit na žádný hostinec, Kulička ale vytáhne koš plný jídla a začne jíst. Všichni na ni závistivě koukají, protože oni nemají ani kousek jídla, tak se s nimi Kulička podělí. Večer je zastaví skupina pruských vojáků, tudíž všichni musí strávit noc v nějakém ¨hotelu¨

Tři pánové tedy vyšli po schodech nahoru a byli uvedeni do nejlepšího pokoje v hostinci; tam je přijal důstojník, rozložený v křesle s nohama na krbové římse, kouřící dlouhou porcelánovou dýmku a zahalený do ohnivě rudého županu, ukradeného zřejmě v opuštěném příbytku nějakého měšťana, libujícího si v nevkusu.

Poté si vyžádá Kuličku, která ho odmítne a on je donutí zůstat v hotelu několik dní. Spolujezdci ji přesvědčí, ať splní, co důstojník žádá. Kulička se podvolí, důstojník je pustí. Poté co odjedou se všichni otočí ke Kuličce zády a tu to rozbrečí.